

DARY A BREMENÁ, ALEBO O ŠŤASTÍ NA DOSAH (rozhľady)

AGNIESZKA JANIEC-NYITRAI

Zvyčajne človek žije iba jeden život. Avšak v prípade niektorých šťastlivcov tomu tak úplne nie je. Príkladom takéhoto človeka, narodeného pod šťastnou hviezdou, je nepochybne profesor Tibor Žilka.

Bolo mu dané vyrastať v mnohokultúrnom prostredí a dokázal si z neho pre seba vziať len to najlepšie. Cítil sa a stále sa cíti všade ako doma, nikde ako outsider, čo je vzácnosťou. Budme však úprimní – nestačí byť miláčikom šťasteny, aby bol človek úspešný. Je na to potrebná ešte nesmier-na pracovitosť, húževnatosť, úprimnosť a vnútorné presvedčenie o zmysle toho, čomu sa človek venuje. Tiborovi to nikdy nechýbalo.

Prvýkrát som mala možnosť stretnúť sa s jeho štúdiami o postmodernizme na prednáškach profesorky Janaszek-Ivaničkovej na Varšavskej univerzite pred 25 rokmi. Nie je mojím cieľom tu podrobne analyzovať vedeckú prácu pána profesora, pretože o tom už bolo veľa napísané. Chcela by som skôr poukázať na to, s čím sa človek vo vedeckom svete nestretáva predsa len tak často – na nezištnosť Tiborových úmyslov, na jeho vieru v silu človeka, na jeho dobrosrdečnú, odkrytú povahu, na jeho rafinovaný zmysel pre humor, na otvorenosť k rozmanitým pohľadom a perspektívam – práve vďaka tejto vzácnjej empatii Tibor vie a vždy vedel nadviazať hlboké, úprimné priateľské vzťahy s rôznymi ľuďmi a čerpať z obklopujúceho sveta len to najlepšie.

Na celý život Tibora Žilku sa perfektne vzťahujú slová Marca Aurélia: „*Náš život je taký, akým ho urobí naše myšlienky.*“ Vnútorná sila a presvedčenie o zmysle toho, čomu sa venujeme, urobili profesionálny a osobný život Tibora plným, bohatým, premysleným a, som o tom hlboko presvedčená, šťastným. Vždy mal šťastie na ľudí, s ktorými sa stretával, vždy vedel, dokonca v zložitých situáciách, o ktorých hovorí z môjho pohľadu vo veľmi podnetnej knihe *Dar a bremeno dvojitej identity*, nájsť pozitívnu stránku, vždy dokázal inšpirovať spolupracovníkov a podeliť sa so svojimi skúsenosťami, múdrymi radami aj užitočnými pripomienkami. Aj v najmenej nádejnom študentovi dokázal uvidieť plamienok hlboko skrytých znalostí, čo je, ako je všeobecne známe vo svete pedagógov, preveľké umenie.

Tibor Žilka žije mnohými životmi v dvojitom pláne: pevne a prirodzeným spôsobom sa pohybuje medzi slovenskou, maďarskou, českou a poľskou kultúrou, a zároveň, vďaka bezpochyby inšpiratívnej sile a vplyvu svojich vedeckých textov, žije vo svojich čitateľoch, študentoch, nasledovateľoch.

Vskutku zriedka sa stáva, že môžeme žiť niekoľko životov. Každý z nás má pred sebou celý vejár možností, ale iba niektorí ich vedia využívať zmysluplne a plnohodnotne. Tibor Žilka dokázal nájsť patričnú rovnováhu medzi kariérou a osobným životom, v sklbenom labyrinte stredoeurópskych kultúr vedel objaviť vlastnú cestu a vziať si z jednotlivých kultúr to, čo je v nich najkvalitnejšie aj najinšpiratívnejšie. A potom to patrične využiť.

Aká je podľa mňa tá najvzácnejšia lekcia, ktorú mi Tibor dal? Overený recept na zmysluplný a šťastný život neexistuje, ale všetky bremená treba meniť na dary a konať tak, aby sa dary nikdy nestali bremenami. To je práve to skutočné umenie, ktoré je dané len málo šťastlivcom, medzi ktorých patrí aj jubilant Tibor Žilka.

KONTAKT

Dr. habil. PhDr. Agnieszka Janiec-Nyitrai, Ph.D.

Ústav slavistiky a baltistiky

Filozofická fakulta ELTE v Budapešti

Múzeum krt. 4/D 102

1088 Budapešť

Maďarsko

janiec.nyitrai@gmail.com